

INFORMACIJA O ISHODU AUKCIJE ZA DODJELU RADIO-FREKVENCIJA IZ PIONIRSKIH 5G OPSEGA ZA JAVNE MOBILNE ELEKTRONSKE KOMUNIKACIONE MREŽE

U saradnji sa Ministarstvom ekonomskog razvoja i turizma, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost uspješno je realizovala aukciju spektra za javne mobilne elektronske komunikacione mreže. Naime, u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", br. 40/13, 56/13, 2/17 i 49/19), Odlukom o pokretanju postupka javnog nadmetanja broj 0504-6500/1 od 26.10.2022. godine i Dokumentacijom za javno nadmetanje broj 0504-6500/2 od 26.10.2022. godine, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je, u periodu 20.-27. decembra 2022. godine, sprovela postupak aukcije spektra za dodjelu radio-frekvencija iz opsega 700 MHz, 3,6 GHz i 26 GHz za realizaciju javnih mobilnih elektronskih komunikacionih mreža.

Za dodjelu radio-frekvencija nadmetala su se tri postojeća mobilna operatora u Crnoj Gori, Crnogorski Telekom, Mtel i One Crna Gora, koji su osvojili frekvencijske resurse. Na osnovu rezultata nadmetanja sačinjena je rang lista ponuđača na aukciji spektra, na osnovu koje je 12.01.2023. godine donesena Odluka o izboru ponuđača u postupku javnog nadmetanja.

Shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama, najniži iznos jednokratne naknade za dodjelu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, tj. početnu cijenu u postupku aukcije spektra, određuje organ državne uprave nadležan za poslove elektronskih komunikacija, u konkretnom slučaju Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma. U tu svrhu, u avgustu 2022. godine izrađen je Elaborat za definisanje minimalne cijene za frekvencije 5G, na temelju egzaktnih analiza, koji je Ministarstvu pružio odgovarajuće smjernice za donošenje odluke o najnižem iznosu jednokratne naknade za dodjelu odobrenja za korišćenje predmetnih radio-frekvencija.

U postupku aukcije spektra sva tri mobilna operatora su obezbijedila dodjelu bloka širine 2x10 MHz iz opsega 700 MHz. U opsegu 3.6 GHz, Crnogorski Telekom je obezbijedio dodjelu bloka širine 140 MHz, a Mtel i One Crna Gora dodjelu bloka širine 120 MHz, s tim da je One Crna Gora stekao pravo da mu na njegov zahtjev bude dodijeljen još i blok širine 20 MHz (3400-3420 MHz), koji nije bio predmet javnog nadmetanja zbog tehničkih ograničenja koja važe za taj blok.

U postupku aukcije spektra dodijeljeni su svi raspoloživi resursi iz uparenog dijela opsega 700 MHz i iz opsega 3,6 GHz, dok u svi frekvencijski blokovi iz neuparenog dijela opsega 700 MHz i iz opsega 26 GHz ostali nedodijeljeni. Nedodijeljene radio-frekvencije iz navedenih opsega, zajedno sa slobodnim radio-frekvencijama iz opsega 1500 MHz i 2,3 GHz, će biti predmet dodjele u budućim postupcima javnog nadmetanja, shodno interesovanju mobilnih operatora.

U pogledu interesovanja operatora za dodjelu radio-frekvencija i ishoda postupka aukcije spektra u smislu količine dodijeljenog spektra, rezultat aukcije je premašio očekivanja.

Ukupni prihodi od dodjele radio-frekvencija u predmetnom postupku javnog nadmetanja, koji predstavljaju prihod Budžeta Crne Gore, iznose 8.836.146,00 Eura. U odnosu na početne cijene ostvareni prihod je veći za 1.086.146,00 Eura ili nešto više od 14%. Od dodjele radio-frekvencija iz opsega 700 MHz prihodovano je ukupno 4.192.142,00 Eura, a iz opsega 3,6 GHz ukupno 4.644.004,00 Eura. Vrijednost nedodijeljenog spektra po početnoj cijeni iznosi 640.000,00 Eura. Ishod Aukcije spektra u smislu ostvarenog prihoda od dodjele je na nivou projekcija.

Shodno Odluci o izboru ponuđača u postupku javnog nadmetanja mobilni operatori su bili dužni da ponuđeni iznos jednokratne naknade za dodjelu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija uplate na odgovarajući račun Budžeta Crne Gore (shodno aktu Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma broj 002-350/22-14629/2 od 30.12.2022. godine) u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, tj. najkasnije do 27. januara 2023. godine. U skladu sa tim, operatori su izvršili uplate na račun Budžeta Crne Gore u ukupnom iznosu 8.836.000€ i to: Crnogorski Telekom iznos od 3.108.000€, Mtel iznos od 2.750.000€ i One Crna Gora iznos od 2.978.000€. Nakon dostavljanja dokaza o uplati naknade, Agencija će na osnovu zahtjeva podnesenog od strane mobilnih operatora izdati odgovarajuća odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, što će biti realizovano u prvoj polovini februara 2023. godine, čime će postupak dodjele i formalno biti završen.

Na ovaj način uspješno je realizovana aktivnost Dodjela radio-frekvencija iz pionirskih 5G opsega, utvrđena Mapom puta za uvođenje 5G mobilnih komunikacionih mreža koju je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici održanoj 23. 12. 2021. godine, a čija realizacija je bila u nadležnosti Agencije.

Podsjećamo da su na osnovu rezultata aukcije spektra, koja je sprovedena krajem 2021. godine, operatori u Budžet Crne Gore uplatili jednokratnu naknadu u visini od 7.086.011,00 € i to: Mtel iznos od 5.911.000,00 €, One Crna Gora iznos od 825.011,00 € i Crnogorski Telekom iznos od 350.000,00 €.

Strategija dodjele raspoloživih radio-frekvencija za mobilne mreže je dizajnirana na način koji omogućava sljedeće: očuvanje i podsticanje efektivne konkurencije na tržištu mobilnih elektronskih komunikacionih usluga; omogućavanje stabilnog poslovnog okruženja za mobilne operatore i druge investitore; kreiranje uslova za dalji razvoj mobilnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga i omogućavanje implementacije i razvoja naprednih tehnologija (npr. 5G NR) kroz blagovremenu dodjelu adekvatnih frekvencijskih resursa; omogućavanje dostupnosti širokopojsnih usluga prenosa podataka odgovarajućeg kvaliteta na što je moguće većem dijelu

teritorije Crne Gore; obezbjeđivanje razvoja elektronskih komunikacionih usluga i infrastrukture za podršku društvenom i ekonomskom napretku Crne Gore; ostvarivanje prihoda za Budžet Crne Gore od dodjele radio-frekvencija koji odražavaju tržišnu vrijednost spektra.

Proces dodjele spektra oblikovan je saglasno ciljevima koji se žele postići i uz potpuno uvažavanje stanja na našem tržištu, u transparentnoj proceduri zasnovanoj na najboljoj uporednoj praksi. Radio-frekvencijski resursi koji su bili predmet dodjele su dostupni za implementaciju MFCN sistema uz potpunu primjenu principa tehnološke neutralnosti, što će dovesti do njihove maksimalne valorizacije. U predmetnom postupku dodjele radio-frekvencija Agencija je nastojala da pažljivim kreiranjem uslova u najvećoj mogućoj mjeri zadovolji potrebe mobilnih operatora u pravcu daljeg razvoja mobilnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga u Crnoj Gori.

Mobilni operatori su obavezni da ispune visoke zahtjeve u pogledu obima i dinamike pokrivanja signalom mreže i u pogledu razvoja 5G mreže. Svaki nosilac odobrenja je obavezan da do kraja 2026. godine obezbijedi pokrivenost najmanje 98% stanovništva Crne Gore signalom mreže koji omogućava funkcionalni prenos podataka ka korisniku brzinom od 10 Mb/s ili više i najmanje 75% stanovništva Crne Gore signalom mreže koji omogućava funkcionalni prenos podataka ka korisniku brzinom od 30 Mb/s ili više, s tim da do kraja 2030. godine mora biti omogućena brzina ka korisniku od 100 Mb/s ili više, te da pokrije najmanje po pet nepokrivenih ruralnih oblasti i obezbijedi neprekidnu pokrivenost signalom mreže svih autoputeva i svih magistralnih puteva u Crnoj Gori. Shodno planu, do kraja 2024. godine će 5G mreža biti dostupna u svakoj opštini u Crnoj Gori, do kraja 2026. godine će signalom 5G mreže biti pokriveno najmanje 50% ukupnog stanovništva Crne Gore, a do kraja 2030. godine sva naseljena mjesta, autoputevi i magistralni putevi. Za postizanje navedenih zahtjeva mobilnim operatorima će biti potrebno da izgrade elektronsku komunikacionu infrastrukturu i instaliraju opremu na velikom broju lokacija, od kojih će značan broj biti potpuno nove lokacije.

Rezultati ove aukcije spektra potvrđuju stabilnost, predvidivost i potencijal za dalji razvoj tržišta elektronskih komunikacija, čemu u kontinuitetu doprinos daju visoka stručnost i kompetentnost Agencije u oblasti upravljanja radio-frekvencijskim spektrom, kao i drugim poslovima vezanim za regulaciju tržišta koje sprovodi Agencija kao nezavisni regulatorni organ.

Dodjelom radio-frekvencija iz pionirskih 5G opsega stiču se uslovi za dalji ubrzan razvoj mobilnih komunikacionih mreža i usluga, prije svega kroz proširenje pokrivenosti signalom mreže na značajan dio trenutno nepokrivenih ruralnih oblasti, povećanje kapaciteta pristupnog dijela LTE mreža, te ubrzan razvoj 5G NR mobilnih mreža u Crnoj Gori.